

سلسله گزارشات بررسی

حضور چین

در منطقه غرب آسیا

پاکستان

اسفند ۱۴۰۲

مرکز تحلیل
راهبردی و بین الملل

@ISACenter

باسمه تعالی

سلسله گزارشات بررسی حضور چین در منطقه‌ی غرب آسیا - پاکستان

مقدمه

چین و پاکستان دو کشوری هستند که ریشه‌ای ترین روابط را با یکدیگر دارند. این دو کشور نه تنها خیلی زود یکدیگر را به رسمیت شناختند، بلکه از بدو شروع روابط شراکت راهبردی‌ای را آغاز کردند. مهم‌ترین عامل هم‌گرایی آن‌ها مقوله‌ای به نام هند بود. دشمن مشترکی که روابط چین و پاکستان را هرچه بیشتر مستحکم کرد. شراکت دو کشور در تمام مدت زمانی که از آن می‌گذرد، علی‌رغم فراز و نشیب‌های فراوان و اتفاقات متعدد، همچنان پایدار بوده است و آن‌ها روابط جدی‌ای خود را در حوزه‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی حفظ کرده‌اند. از سال ۲۰۰۵ و با تغییر نگاه آمریکا به هند روابط چین و پاکستان عمق بیشتری پیدا کرد و سپس شروع کار نسل پنجم رهبران حزب کمونیست چین و طرح‌های کلان و استراتژیک آنان فصل جدیدی در روابط دو کشور آغاز کرد.

روابط تاریخی

پاکستان سومین کشور جهان و اولین کشور مسلمانی بود که جمهوری خلق چین را به رسمیت شناخت. پاکستان و چین از دهه ۶۰ میلادی رفته رفته به گسترش روابط خود پرداختند که علت آن وجود عاملی به نام هند بود. هند دارای ۳۵۰۰ کیلومتر مرز مشترک با چین و ۲۹۰۰ کیلومتر مرز مشترک با پاکستان است، اما علی‌رغم روابط تجاری خوب با چین به سبب مسائل سیاسی و ژئوپلیتیکی برای پکن یک تهدید جدی محسوب می‌شود. در جنگ ۱۹۶۲ چین و هند، پاکستان حمایت جدی‌ای از چین انجام داد. این امر سبب شد تا در جنگ‌های بعدی هند و پاکستان پکن به کمک اسلام‌آباد برود. وجود هند به عنوان تهدیدی جدی برای هر دو کشور سبب شد تا فارغ از این‌که چین و پاکستان چه تشابهات و چه تفاوت‌هایی از نظر ساخت دولت با یکدیگر داشته و دارند، بر میزان هم‌گرایی‌شان افزوده شود. پاکستان همواره در مسائلی مانند تایوان، سین‌کیانگ و تبت حامی چین بوده و چین نیز متقابلاً در مسئله کشمیر و تنگناهای دوران هسته‌ای شدن پاکستان در کنار این کشور قرار داشت.

تغییر تاریخی

همان‌طور که در ابتدا هند عاملی برای نزدیک شدن چین و پاکستان بود، طی سال‌های گذشته نیز هند سبب تغییر معادلات دو کشور و منطقه شد. حضور گسترده آمریکا در منطقه ایندو پاسفیک و نگاه ویژه آن به آسیای جنوبی برای مقابله با چین و به طریق اولی تمرکز بیشتر بر همکاری با هند به جای متحد راهبردی قدیمی خود یعنی پاکستان، پکن و اسلام‌آباد را بیش از هر زمانی در کنار یکدیگر قرار داده است.

نیاز دوطرف به روابط راهبردی به نحوی است که حتی کنار رفتن فردی چون عمران خان با دیدگاهی نزدیک به چین از مسند قدرت در پاکستان، و به قدرت رسیدن شهباز شریف که نگاه مثبت‌تری به غرب دارد، گرچه کمی روند پیشرفت روابط دوکشور را کند می‌کند اما با گذشت زمان ناچاراً با قدرت مسیر را ادامه می‌دهند. قرارداد ۱۳۳ آمریکا با هند در سال ۲۰۰۵ آغاز گرایش به دهلی نو به جای اسلام آباد بود. چین و پاکستان در واکنش به این مشارکت راهبردی پیمان دوستی، همکاری، و روابط حسن همجواری را با یکدیگر منعقد کردند که به موجب آن دوطرف موظف شدند تا از پیوستن به هراتحاد و بلوکی که به مالکیت، امنیت، و تمامیت ارضی دو ملت آسیب می‌زند خودداری کنند.

علاوه بر هند افغانستان هم دیگر عاملی است که این دوکشور را در کنار هم قرار می‌دهد. کشوری که به لحاظ ژئواکونومیک برای چین و ژئواستراتژیک برای پاکستان اهمیت خاصی دارد. در حکومت قبلی افغانستان هر دوکشور دچار معضلات امنیتی به خصوص در بحث نفوذ هند در این کشور بودند، اما همکاری‌های پکن و اسلام‌آباد در دوره کنونی تداوم بیشتری داشته است. موقعیت ژئواستراتژیک و ژئواکونومیک پاکستان برای چین یک ظرفیت فوق‌العاده محسوب می‌شود. گروه‌هایی مانند جنبش اسلامی ترکستان شرقی، کنگره جوانان اویغور و سایر اسلامگرایان جهادی و جدایی طلب چین تبدیل به یک معضل امنیتی برای این کشور شده‌اند و ثبات، انسجام سرزمینی و یکپارچگی چین را به خطر انداخته‌اند. روابط با پاکستان که مرکز تربیت نیروهای اسلامگرای جهادی محسوب می‌شود و تسلط بر افغانستان تا حد زیادی می‌تواند این معضل امنیتی چین را کنترل کند. استفاده از موقعیت خاص ژئواکونومیک پاکستان به‌ویژه گوادر بسیار برای چین و اهداف بلندپروازانه‌اش قابل توجه است. ضمن این‌که به‌وسیله پاکستان چین می‌تواند انزوا و تنگنا ژئوپلیتیک خود را نیز رفع کند. پاکستان به عنوان کشوری که دچار اقتصاد ضعیفی است و دیگر حمایت آمریکا را در کنار رقیب دیرینه خود یعنی هند می‌بیند لاجرم باید به دوست قدیمی یعنی چین تکیه کند. چرا که حفظ موجودیت و یکپارچگی این کشور در تقابل با هند تعریف شده است و هم‌چنین درمان وضع نامطلوب داخلی چه از حیث امنیتی و چه اقتصادی برای آنها در گرو ارتباط عمیق و راهبردی با چین است.^۱

روابط نظامی و هسته‌ای

روابط نظامی دوکشور از ۱۹۶۶ آغاز شد و در سال ۱۹۷۱ به یک اتحاد استراتژیک منجر شد چین در حفاصل زمانی که پاکستان از سوی آمریکا تحریم تسلیحاتی شده بود، حدود ۱۳۳ میلیون دلار به این کشور کمک کرد. در ادامه پروژه‌های مشترکی که چین برای پاکستان انجام داد و تکنولوژی نظامی خود را به این کشور انتقال داد منتهی به ساخت سلاح‌های راهبردی همچون تانک‌های الخالد و الضرار ناو pnc و انتقال تکنولوژی موشکی همراه بود و در نهایت اوج آن یعنی ساخت جنگنده JF-۱۷ بود. به‌طور کلی چین مهم‌ترین شریک راهبردی و نظامی پاکستان محسوب می‌شود.

۱. مقاله شورای روابط خارجی اروپا با عنوان: چگونه چین و پاکستان روابط نزدیک برقرار کردند - ۱۱ مهر ۱۴۰۱ (۳ اکتبر ۲۰۲۲)

در سال ۱۹۸۶ توافق هسته‌ای میان دو کشور منعقد شد که ریشه و سنگ بنا روابط هسته‌ای چین و پاکستان تا به امروز بوده است. اولین رآکتور اتمی پاکستان توسط چین ساخته شد و به گفته دکتر عبدالقدیرخان ارتش پاکستان مواد مورد نیاز برای ساخت برای اولین بمب‌ها را به‌طور مخفیانه از چین وارد می‌کردند. روند همکاری‌های دو کشور تا به امروز افزایش یافته است.

روابط چین و پاکستان یک مشارکت راهبردی بوده که فارغ از روابط پاکستان و آمریکا، و شرایط سیاسی داخلی این کشور، همواره یک رکن در سیاست خارجی اسلام‌آباد محسوب می‌شود. چین و پاکستان علی‌رغم داشتن دو جهان بینی کاملاً متفاوت، عامل قدرت یکدیگر محسوب می‌شوند. در مجموع باید گفت که عامل وحدت این دو کشور هند، و نقطه عطف روابط آنان جنگ ۱۹۶۲ چین و هند بود، و از آن زمان روابط نظامی راهبردی همواره از سوی دو کشور پیگیری شده است. در سال ۱۹۹۹ قراردادی بین دو کشور منعقد شد که تندر نام داشت. به موجب آن توسعه و تولید مشترک جنگنده JF۱۷ و حذف تدریجی هواپیماهای غربی در بدنه ارتش پاکستان انجام می‌شد. هم‌چنین در سال ۱۹۹۰ قرارداد توسعه مشترک تانک‌های اصلی بدنه ارتش پاکستان به امضا رسید که نتیجه آن در سال ۱۹۹۹ و با تولید تانک الخالد بر همه آشکار شد. ضمن این‌که ساخت پایگاه هوایی دومنظوره و تأسیسات دریایی توسط چین در بندر حیوانی پاکستان یکی از برنامه‌های راهبردی نظامی چین محسوب می‌شود.^۳

روابط اقتصادی

از ابتدای شروع روابط دو کشور چین همواره کمک‌های اقتصادی بسیاری به پاکستان کرده است. برای پاکستان به عنوان کشوری که طی سالیان گذشته عمده سرمایه خود را صرف امنیت خود کرده است، داشتن دوست و همسایه‌ای هم چون چین یک نعمت بزرگ محسوب می‌شود. چین از گذشته کمک‌های مالی و سرمایه‌گذاری‌های بسیاری در پاکستان انجام داده است، که البته این روند با شروع فعالیت کریدور اقتصادی چین و پاکستان سرعتی دوچندان به خود گرفته است. سرمایه‌گذاری‌های چین در پاکستان نقش مهمی در بخش‌های مختلف مانند انرژی، مخابرات، تولید و کشاورزی داشته است. گسترش این سرمایه‌گذاری‌ها و ارائه امتیازات مطلوب می‌تواند اقتصاد پاکستان را بیشتر تقویت کند. چین می‌تواند برای جذب سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش‌هایی مانند انرژی‌های تجدیدپذیر، فناوری اطلاعات و گردشگری، وام‌های ترجیحی، مشوق‌های مالیاتی و حمایت فن‌آوری را در نظر بگیرد.

۳. مقاله مؤسسه صلح ایالات متحده باعنوان: روابط نظامی چین و پاکستان - ۲۴ فروردین ۱۴۰۱ (۲۲ مارس ۲۰۲۲)

در ماه آوریل سال ۲۰۲۳، پاکستان ۲۸٫۶ میلیون دلار دیگر از چین دریافت کرد که کل سرمایه گذاری مستقیم خارجی چین در سال مالی جاری را به ۳۴۷٫۶ میلیون دلار رساند. پاکستان در ده ماه اول سال مالی ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در مجموع ۱۱۷۰٫۰ میلیون دلار کمک خارجی دریافت کرده است که سهم بزرگ ۲۹٫۷ درصد آن از چین است. بر اساس گزارش Gwadar Pro، پس از چین، ژاپن با ۱۶۲٫۹ میلیون دلار دومین سرمایه گذار پاکستان است و پس از آن سوئیس با ۱۳۱٫۶ میلیون دلار و امارات با ۱۱۳٫۶ میلیون دلار قرار دارند. در ده ماه اول سال مالی جاری، پاکستان با ۵۰۴٫۱ میلیون دلار بیشترین سرمایه گذاری را در بخش برق دریافت کرده است. در تجارت مالی، کشور تاکنون ۲۶۴٫۵ میلیون دلار، در بخش نفت و گاز ۱۲۸٫۲ میلیون دلار، در مواد شیمیایی ۳۹٫۵ میلیون دلار، تجارت ۳۴٫۶ میلیون دلار، حمل و نقل ۳۰٫۵ میلیون دلار، ساخت و ساز ۱۹٫۱ میلیون دلار، منسوجات دریافت کرده است. ۱۳٫۵ میلیون دلار، در ارتباطات ۸٫۸ میلیون دلار در حالی که سایر بخش ها ۱۲۷٫۲ میلیون دلار دریافت کردند. در طول سالها، چین از طریق برنامه های مختلف کمکی، اقدامات سیاسی، پروژه های زیربنایی، سرمایه گذاری ها و ابتکارات تسهیل تجارت، نقشی اساسی در حمایت از توسعه اقتصادی پاکستان ایفا کرده است. این همکاری مثبت کمک قابل توجهی به رشد اقتصادی پاکستان کرده است و پتانسیل زیادی برای آینده دارد. درخصوص پاکستان، این کشور تا سال ۲۰۲۲ ۲/۸ میلیارد دلار به صندوق بین المللی پول و ۶/۷ میلیارد دلار به چین بدهکار بود و بازپرداخت آن جز با کمک چین میسر نبود. ازسوی دیگر پس از راه اندازی کریدور CPEC در سال ۲۰۱۵، چین ملزم به سرمایه گذاری ۶۲ میلیارد دلاری در این کشور شد.^۳

CPEC

کریدور اقتصادی چین و پاکستان چارچوبی برای اتصال و تسهیل تجارت در منطقه و جهان است. شکل گیری این کریدور نه تنها به سود این دو کشور بلکه به نفع ایران، افغانستان، کشورهای آسیای مرکزی و سایر کشورهایی که با چین همکاری می کنند می شود. این کریدور منجر به منطقه بندی اقتصادی در جهان شده، و هدف آن ارتقا صلح، توسعه و الگوی همکاری بردبرد است. در اوایل دهه ۲۰۰۰، پکن و اسلام آباد با توافق بر سر توسعه بندر گوادر پاکستان و امضای توافقنامه تجارت آزاد در سال ۲۰۰۶، روابط خود را گسترش دادند. راه اندازی کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) در سال ۲۰۱۵ تحت ابتکار کمربند و جاده (BRI)، روابط اقتصادی آنها را تقویت کرد. تجارت دوجانبه پس از امضای CPEC به سرعت افزایش یافت.

۳. مقاله های خبرگزاری گوادر پرو تحت عنوان: پلتفرم اطلاعات کشاورزی و صنعتی چین و پاکستان

دالان اقتصادی مجموعه طرح‌های اقتصادی است که از سال ۲۰۱۵ با سرمایه‌گذاری‌های گسترده چین در پاکستان آغاز شد. براساس این طرح قرار است تا زیرساخت‌های پاکستان به کمک چین به طور عظیمی تقویت گردد. طرح‌های این دالان اقتصادی عمدتاً درحوزه انرژی، راه‌آهن و بزرگراه‌ها است. هدف اصلی چین از اجرای این طرح، خارج شدن از انزوای ژئوپلیتیک ناشی از محاصره شدن توسط آمریکا و متحدانش در تنگه مالاکا و کاهش وابستگی به این تنگه است. از دیگر اهداف آن‌ها می‌توان به تقویت اتحاد راهبردی خود با پاکستان در واکنش به اتحاد آمریکا و هند، و هم‌چنین کمک به اقتصاد آن‌ها اشاره کرد. مهم‌تر از آن متنوع کردن مسیرهای تجارت چین و کوتاه کردن مسیر واردات نفت است. به نقل از خبرگزاری آنا تولی، پکن روز پنجشنبه فاش کرد که کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) طی ۱۰ سال از زمان راه اندازی در سال ۲۰۱۴، ۲۵٫۴ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مستقیم جذب کرده است. وانگ ونبین، سخنگوی وزارت امور خارجه به خبرنگاران در پکن گفت: این پروژه‌ها ۱۹۲۰۰۰ شغل ایجاد می‌کنند، ۶۰۰۰ مگاوات نیرو تولید می‌کنند، ۵۰ کیلومتر (۳۱۶ مایل) بزرگراه می‌سازند و شبکه انتقال ملی را به میزان ۸۸۶ کیلومتر (۵۵۰ مایل) توسعه می‌دهند.

حجم سرمایه‌گذاری CPEC : زمان انعقاد قرارداد ۶۶، و اکنون ۶۲ میلیارد دلار^۴

اهمیت و پتانسیل CPEC

کریدور اقتصادی چین و پاکستان برای توسعه منطقه اهمیت دارد. تمرکز بالا و سرمایه‌گذاری کلان و پیگیری جدی این طرح بزرگ از سوی چین، نشان از آن دارد که این کریدور یکی از اصلی‌ترین بخش‌های ابتکار بزرگ کمربند و جاده BRI می‌باشد. زمینه‌های بالقوه همکاری/توسعه عبارتند از:

- اتصال منطقه ای
 - زیرساخت حمل و نقل
 - هاب/جریان انرژی
 - هاب/جریان‌های لجستیک
 - تجارت و بازرگانی
 - صلح و توسعه منطقه
 - اتصال / هماهنگی / ادغام تمدن‌ها
- فرصت‌های سرمایه‌گذاری متنوع
- تعاونی صنعتی
- همکاری مالی

۴. گزارش خبرگزاری آنا تولی با عنوان: کریدور اقتصادی چین و پاکستان ۲۵٫۴ میلیارد دلار جذب کرد - ۱۶ تیر ۱۴۰۲ (۷ جولای ۲۰۲۳)

- تعاونی کشاورزی
- توسعه اجتماعی-اقتصادی
 - فقرزدایی
 - تحصیلات
 - درمان پزشکی
 - تامین آب
 - آموزش حرفه ای
- گردشگری از جمله گردشگری ساحلی
- پیوند آموزشی
- توسعه منابع انسانی
- تماس مردم با مردم
- افزایش فرصت های معیشتی
- افزایش امنیت و ثبات منطقه

چشم انداز و ماموریت CPEC

این کریدور اقتصادی برای بهبود زندگی مردم پاکستان و چین با ایجاد یک که ارتباط دوجانبه، و توسعه زیرساخت ها تلاش می کند، سرمایه گذاری بالقوه دوجانبه، اقتصادی و تجاری، تدارکات و ارتباط مردم با مردم برای اتصال منطقه ای را بهبود بخشد. به گفته سایت رسمی کریدور مهم ترین چشم اندازهای پیشرفت این کریدور در حوزه های: سیستم های حمل و نقل و فناوری اطلاعات یکپارچه شامل جاده، راه آهن، بندر، هوا و کانال های ارتباطی داده همکاری انرژی

چیدمان فضایی، مناطق عملکردی، صنایع و شهرک های صنعتی

توسعه کشاورزی

توسعه اجتماعی-اقتصادی (فقرزدایی، درمان پزشکی، آموزش، تامین آب، آموزش حرفه ای)

همکاری گردشگری و ارتباط مردم با مردم

همکاری در مناطق معیشتی

همکاری مالی

توسعه منابع انسانی

علم و فناوری و فناوری اطلاعات

پروژه‌های سرمایه‌گذاری CPEC :

حوزه انرژی^۶

نام پروژه	موقعیت جغرافیایی	ظرفیت	مجری	وضعیت فعلی
نیروگاه زغال سنگ سهیوال	پنجاب، قدارآباد، صحیوال	1320 مگاوات	گروه هوانگ شاندونگ روئی، چین	عملیاتی، پروژه در 28 اکتبر 2017 به پایان رسید
نیروگاه زغال سنگ بندر قاسم کراچی	سند، بندر قاسم	1320 مگاوات	سینوهیدرو چین	عملیاتی، 25 آوریل 2018 تکمیل شد
پروژه برق زغال سنگ حاب چین، هاب بلوچستان	بلوچستان، حاب	1320 مگاوات	شرکت CMEC (چینی)	عملیاتی، 17 آگوست 2019 تکمیل شد
نیروگاه پروژه انرژی زغال سنگ انگرو ثار	سند، ثار	660 مگاوات	شرکت CMEC (چینی)	عملیاتی، 10 جولای 2019 تکمیل شد
نیروگاه خورشیدی قائد اعظم (بهاوالپور)	بهاوالپور، پنجاب	1000 مگاواتی	زونرزی، چین	عملیاتی، پروژه 400 مگاواتی تکمیل شده در آگوست 2016. 600 مگاوات دردست اجرا.
نیروگاه بادی جیمپیر	سند، جیمپیر، ناحیه تاتا	100 مگاواتی	UEPL، چین	عملیاتی، 16 ژوئن 2017 به پایان رسید
Hydro China Dawood Wind Farm	سند، غارو تاتا	500 مگاوات	Hydrochina Dawood .Power	عملیاتی، 5 آوریل 2017 تکمیل شد
نیروگاه بادی ساچال	سند، جیمپیر، ناحیه تاتا	50 مگاوات	شرکت توسعه انرژی ساچال	عملیاتی، 11 آوریل 2017 تکمیل شد
نیروگاه آبی کاروت	مرز راولپندی، پنجاب و ناحیه کوتلی	720 مگاوات	تری گورجز چین	عملیاتی، پروژه در 29 ژوئن 2021 تکمیل شد.
نیروگاه آبی سوکی کیناری	رودخانه کنهر، خیبرپختونخواه	870 مگاوات	شرکت گژوبای چین	70 درصد پیشرفت
پروژه برق زغال سنگ در گوادر	گوادر، بلوچستان	300 مگاوات	شرکت ساختمانی ارتباطات چین (CCCC)	زمین خریداری شده در فوریه 2020 و اجرای پروژه در آوریل 2021
زغال سنگ SSRL Thar Coal Block	سند، ثار	1320 مگاوات	شانگهای الکتریک	عملیاتی، پروژه در 5 فوریه 2023 تکمیل شد
پروژه خط انتقال برق ماتیاری به لاهور	ماتیاری به لاهور، سند و پنجاب	ظرفیت تخلیه 4000 مگاوات	شرکت تجهیزات و فناوری نیروی برق چین (CET)، شبکه دولتی چین (SGCC)	عملیاتی، پروژه در 1 سپتامبر 2021 تکمیل شد.

۶. گزارش بخش انرژی سایت کریدور اقتصادی چین و پاکستان

حوزه زیرساخت و حمل و نقل^۷

در بخش زیرساخت حمل و نقل در کریدور اقتصادی چین پاکستان (CPEC) به دستاوردهای قابل توجهی دست یافته است. در بخش شرقی (پروژه های جاده واقع در سند و پنجاب)، سنگ بنای بخش سوکور-حیدرآباد (M6) از بزرگراه در دسامبر ۲۰۲۲ گذاشته شد. سنگ بنای بخش ساگو در دره اسماعیل خان (N50) در امتداد بخش غربی (پروژه های واقع در شمال غربی پنجاب، خیبر پختونخوا و بلوچستان) نیز در همین دوره گذاشته شد. هم چنین کار پروژه سرک ژوب به کوچک به طول ۲۹۸ کیلومتر در حال انجام است. علاوه بر این پروژه های دیگری مانند خزدار-بسیم (۱۱۰ کیلومتر)، نوکندی-مشخیل (۱۰۳ کیلومتر) و هشاب - آوران (۱۴۶ کیلومتر) در دست اجراست که طبق برنامه زمان بندی پیش بینی شده به اتمام می رسد. علاوه بر این، پروژه Sago-Zhob N50 در حال بحث با طرف چینی است و انتظار می رود به زودی راه اندازی شود. قرار است قرارداد تامین مالی امتیازی برای پروژه شاخص ۱-ML به زودی نهایی شود و پس از آن ترتیبات لازم برای گذاشتن سنگ بنای پروژه انجام خواهد شد. علاوه بر این، چارچوب توافقنامه راه آهن دایره ای کراچی (KCR) با طرف چینی به اشتراک گذاشته شده است تا پروژه را تحت چارچوب CPEC اجرا کند. مطالعات امکان سنجی پروژه های جدید میرپور، مظفرآباد، بزرگراه M9 منصهرا (MMM) و تونل بابوسر در جلسات آتی کارگروه مشترک زیرساخت های حمل و نقل تحت چارچوب CPEC مورد بررسی قرار می گیرد.

نام پروژه	موقعیت جغرافیایی	طول پروژه	مجری	وضعیت فعلی
بزرگراه پیشاور - کراچی (بخش مولتان - سوکور)	استان پنجاب و سند	392 کیلومتر	شرکت مهندسی ساختمان دولتی چین	پروژه در 5 نوامبر 2019 تکمیل و افتتاح شد.
قطار مترو خط لاهور	لاهور	27 کیلومتر		پروژه در 25 اکتبر 2020 تکمیل و افتتاح شد.
بزرگراه Hakla - DI Khan	اسلام آباد - دره اسماعیل خان	297 کیلومتر	NHA	پروژه در 05 ژانویه 2022 تکمیل و افتتاح شد.
کابل فیبر نوری مرزی (خنجراب - راولپندی)	خیبر پختونخوا، پنجاب	820 کیلومتر		پروژه در جولای 2018 تکمیل و افتتاح شد.
بزرگراه هاولیان - تاکوت	(هاولیان- تاکوت) خیبر پختونخوا	120 کیلومتر	M/s China Communications Construction Company Ltd	افتتاح اکثر پروژه تا جولای 2022
بزرگراه N50	ژوب و کوپته، بلوچستان	305 کیلومتر	اداره ملی راهداری	در حال ساخت، مناقصه کار ساخت دو قطعه به پایان رسیده و مناقصه سه قطعه باقی مانده به زودی انجام می شود.
پروژه بزرگراه 2 خطه بسیم به خوزدار N30	ناحیه خوزدار بلوچستان	106 کیلومتر	اداره ملی راهداری	بیش از 90 درصد پروژه انجام شده و تاریخ مورد انتظار تکمیل 31 جولای 2023 است.
جاده هوشاب - آوران (M-8)	بلوچستان، هوشاب و آوران	146 کیلومتر		از ژوئن 2021 متوقف است
جاده نوکندی - مشخیل	بلوچستان	103 کیلومتر		از می 2021 پیشرفتی حاصل نشده
ساخت فرودگاه سین کیانگ برای پشتیبانی از cpec	اورومچی، چین		Tashkurgan Khunjerab Airport	عملیاتی، افتتاح در دسامبر 2022

۷. گزارش بخش حمل و نقل سایت کریدور اقتصادی چین و پاکستان

حوزه همکاری های صنعتی/مناطق ویژه اقتصادی (SEZ)^۸

نام پروژه	موقعیت جغرافیایی	حوزه فعالیت	مجری	وضعیت فعلی
منطقه ویژه اقتصادی راشکایی	نوشهره، خیبر پختونخواه	فرآوری و ساخت، لوازم خانگی، دارویی، مصالح ساختمانی، خودرو و قطعات کشاورزی و باغبانی، بازار عمده فروشی / آسیاب های تخصصی	شرکت جاده و پل چین	شروع پروژه از سال 2019، افتتاح اولین مرحله در می 2021
منطقه ویژه اقتصادی دابیجی	تاتا، سند	مهندسی نور، خودرو و قطعات خودرو، مواد شیمیایی و دارویی، مهندسی الکترونیک مصرفی، نساجی و پوشاک، فولاد ریخته گری، انبارداری، مواد و مصالح ساختمانی		تصویب پروژه
منطقه ویژه اقتصادی بستان	کوئته بلوچستان	فرآوری میوه، ماشین آلات کشاورزی، دارویی، مونتاژ موتور دوچرخه، کرومیت، صنایع سرامیک، انبار یخ و سرد، لوازم خانگی برقی، صنایع غذایی حلال		شروع پروژه در سال 2020، افتتاح فاز یک
شهرک صنعتی علامه اقبال	فیصل آباد، پنجاب	منسوجات، مهندسی، برق و الکترونیک، مواد شیمیایی و رنگ، فرآوری مواد غذایی، داروسازی، اتومبیل، بسته بندی، مواد و مصالح ساختمانی		پیشرفت اندک در مراحل ساخت و ساز

حوزه پروژه های گوادر^۹

نام پروژه	موقعیت جغرافیایی	هزینه تخمینی (میلیون دلار آمریکا)	مجری	وضعیت فعلی
توسعه بندر و منطقه آزاد	گوادر، بلوچستان	300	اداره بندر گوادر، وزارت امور دریایی	در حال ساخت، در 7 آوریل 2021 فعالیت خود را آغاز کرد
تأسیس موسسه فنی و حرفه ای پاکستان چین در گوادر	گوادر، بلوچستان	10	اداره بندر گوادر با کمک مالی دولت چین	پروژه در 30 سپتامبر 2021 تکمیل و افتتاح شد.
بزرگراه گوادر ایست بی	گوادر، بلوچستان	179	اداره بندر گوادر و وزارت امور دریایی با وام دولت چین	پروژه در 3 ژوئن 2022 تکمیل و افتتاح شد.
بیمارستان دوستی پاکستان و چین	گوادر، بلوچستان	100	اداره بندر گوادر با وام دولت چین	تاریخ مورد انتظار تکمیل: اکتبر 2023
فرودگاه بین المللی گوادر	گوادر، بلوچستان	230	سازمان هواپیمایی کشوری با کمک مالی دولت چین	تاریخ مورد انتظار تکمیل: سپتامبر 2023.
تأمین امکانات مورد نیاز تصفیه آب شیرین، تأمین و توزیع آب	گوادر، بلوچستان	11.39 میلیارد روپیه	وزارت برنامه ریزی، توسعه و ابتکارات ویژه	فاز یک تکمیل، فاز دو در حال ساخت، و فاز سه سال جاری آغاز می شود

۸. گزارش بخش مناطق آزاد سایت کریدور اقتصادی چین و پاکستان

<https://cpec.gov.pk/special-economic-zones-projects>

۹. گزارش بخش گوادر سایت کریدور اقتصادی چین و پاکستان

<https://cpec.gov.pk/gwadar>

پروژه های اجتماعی^{۱۰}

پروژه های انجام شده:

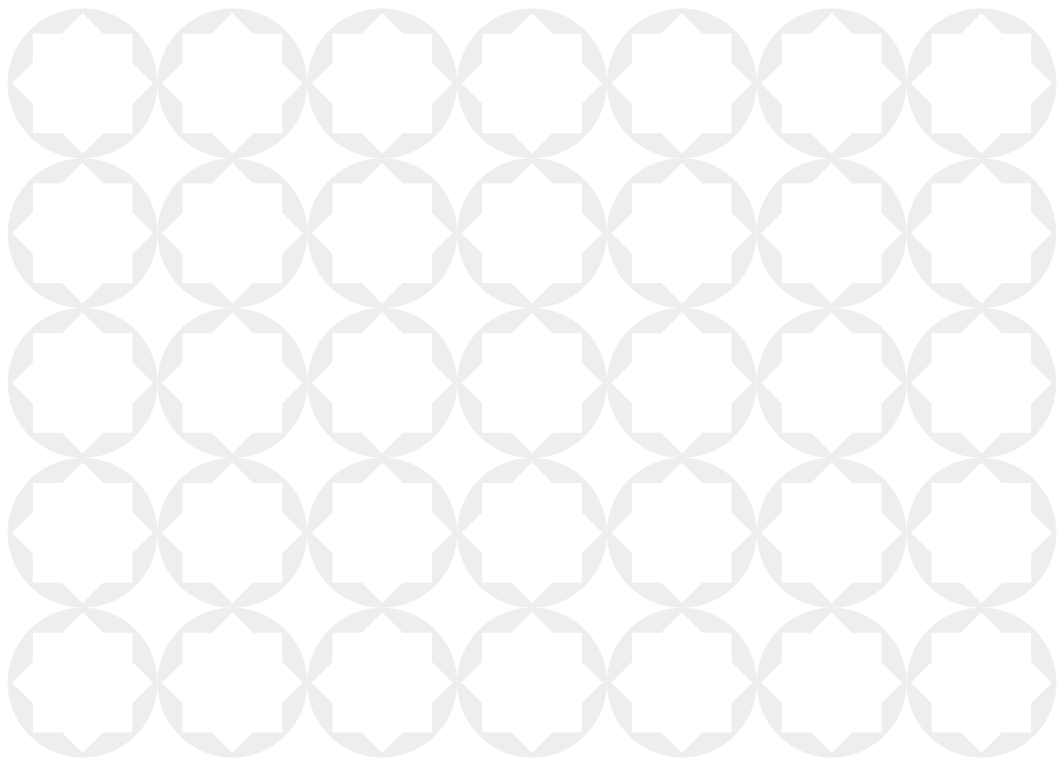
- ۱ تجهیزات نگهداری و حمل و نقل واکسن
- ۲ آموزش فقرزدایی
- ۳ تجهیزات امداد اضطراری برای افزایش NDMA، ظرفیت آمادگی در برابر بلایا
- ۴ پروژه ایجاد ظرفیت آموزش فنی و حرفه ای پاکستان
- ۵ پروژه ارتقاء و نوسازی تجهیزات مدارس حرفه ای پاکستان

پروژه های در دست ساخت:

- ۶ آزمایشگاه مشترک فناوری کشاورزی چین و پاکستان
- ۷ تامین تجهیزات و ادوات کشاورزی
- ۸ کلاس درس هوشمند برای آموزش عالی
- ۹ تعمیر و نگهداری و نوسازی ۵۰ مدرسه در مناطق تازه ادغام شده
- ۱۰ تجهیزات روشنایی با انرژی خورشیدی
- ۱۱ بورسیه تحصیلی دانشجویان خارج از کشور
- ۱۲ تجهیزات و مواد پزشکی
- ۱۳ پروژه بیمارستان گوادر
- ۱۴ سفر روشنایی در پاکستان
- ۱۵ تجهیزات آب آشامیدنی
- ۱۶ آب شیرین کن گوادر
- ۱۷ پروژه فنی و حرفه ای گوادر

۱۰. گزارش بخش انرژی اجتماعی کریدور اقتصادی چین و پاکستان

ISA CENTER
International & Strategic
Analysis Center